

grandcafé • 2009 november
szlovák filmhétköznapiak

Peter Beňovský: Az utolsó cirkuszkocsi (Posledná maringotka)

Peter Beňovský: Az utolsó cirkuszkocsi (Posledná maringotka)

*A Szlovák Filmművészet Hete és Szlovák
Szakmai Filmszeminárium Szegeden*

*Týždeň slovenskej kinematografie
a filmový seminár v Segedíne*

November 9., hétfő, 17.30

Sona és a családja (O Soni a jej rodine)
Az utolsó cirkuszkocsi (Posledná maringotka)

November 9., hétfő, 19.00

A gólyák hazatérése (Návrat bocianov)

November 10., kedd, 17.30

Hol van?! (Kde je?!)
Üvegképek (Sklenené obrazy)

November 10., kedd, 19.00

Zene (Muzika)

November 11., szerda, 17.30

Vak szerelmek (Slepé lásky)

November 11., szerda, 19.00

Lelki béke (Pokoj v duši)

November 12., csütörtök, 17.15

Hogyan fő a történelem (Ako sa varia dejiny)

November 12., csütörtök, 19.00

Tangó szűnyogokkal (Tango s komármí)
Pódiumbeszélgetés szlovák filmes szakemberekkel
Po filme beseda so slovenskými hosťami

November 13–14., péntek–szombat

Szlovák filmszeminárium egész nap

Kövér Béla Bábszínház kamaraterme

A vetítések eredeti nyelven tolmácsolás nélkül lesznek

Közös rendezvény a Vertigo Szlovák Színházzal

Slovenský odborný filmový seminár

Komorná sála Bábkového divadla Bélu Kövéra

Premietania budú v pôvodnom jazyku bez tlmočenia

Podrobný program zvlášť v programovom zošite

November 15., vasárnap, 17.30

Repülési beszámoló 89–90 (Letová správa OK 89-90)

November 15., vasárnap, 19.00

Kis ünnepek (Malé oslavy)

November 15., vasárnap, 21.00

Be nem tartott ígéret (Nedodržaný sľub)

A Szlovák Filmművészet Hete és Szlovák Szakmai Filmszeminárium Szegeden

A rendezvénysorozat alatt naponta vetítünk dokumentumfilmeket és játékfilmeket a Grand Café vetítőtermében, eredeti nyelven szinkrontolmácsolással. Ezen kívül az idén először egy kétnapos szakmai filmszemináriumot is tartunk a Vertigo Szlovák Színház kezdeményezésére, melyre a vajdasági és a romániai szlovák fiatalok is ellátogatnak. A szeminárium a Bábszínház kamaratermében lesz november 13–14-én, ahol a vetítések eredeti nyelven tolmácsolás nélkül zajlanak. A vetítések közben szlovák filmes szakemberek előadásait hallhatják a résztvevők, de a felmerülő aktuális kérdésekre is választ kapnak az érdeklődők.

A programot túlnyomórészt a szlovák filmművészet utóbbi két évének terméséből állítottuk össze, azzal a reménnyel, hogy a közönség e keresztmetszet által képet kaphat a jelenlegi szlovák filmekről, az alkotók gondolkodásáról. Az alföldi szlovákok lassan már 300 esztendeje élnek itt elszigetelten az anyaországtól. Sem a Szlovák Rádió, sem a Szlovák Televízió adásait nem fogják, így ők épp úgy nem ismerik a szlovák filmeket, színészeket, rendezőket, ahogy a magyar közönség sem. Nekik a hét kivételes lehetőséget kínál arra is, hogy az eredeti nyelven zajló vetítéseken az irodalmi szlovák nyelvet is gyakorolják.

A rendezvényen való részvétel ingyenes. Reméljük, jól szórakozik majd mindenki!

Főszervezők:

Szegedi Szlovákok Egyesülete

Grand Café – Kép-Szín-Ház Művészmozi Alapítvány

Vertigo Szlovák Színház

Társzervezők:

Szlovák Filmintézet, Pozsony

Szlovák Intézet, Budapest

Támogatók:

Szlovák Filmintézet

Határontúli Szlovákok Hivatala, Pozsony

Szlovák Intézet, Budapest

Szegedi Szlovák Önkormányzat

Határontúli Szlovákok Hivatala

Szlovák Intézet Budapest

Szegedi Szlovák Önkormányzat

Týždeň slovenskej kinematografie a filmový seminár v Segedíne

Denne budú v kine Grand Café premietané slovenské filmy v pôvodnom znení so synchronným prekladom. Na popud Slovenského divadla Vertigo tento rok poprvýkrát organizujeme aj dvojdňový odborný seminár. Naň očakávame poslucháčov slovenských stredných škôl z Rumunska a Vojvodiny. Seminár bude prebiehať 13. a 14. novembra v priestoroch Bábkového divadla a filmy budú premietané v pôvodnom znení, bez tlmočenia. Medzi premietaním jednotlivých snímok sa budú konať prednášky odborníkov z oblasti filmu a priestor dostane i diskusia s poslucháčmi. Naším cieľom je poskytnúť divákovi prierez súčasnou slovenskou kinematografiou, preto je väčšina filmov z produkcie ostatných dvoch rokov. Tu žijúci Slováci, ktorých predkovia prišli na Dolnú zem pred 300 rokmi, žijú v tomto regióne izolovane, nemajú kontakt s materskou krajinou prostredníctvom rozhlasu, alebo televízie. Takisto aj maďarský divák nemá možnosti zhladať novinky z produkcie slovenských filmových tvorcov. Týždeň slovenskej kinematografie, ako aj filmový seminár je výbornou príležitosťou spoznať súčasnú slovenskú filmovú kultúru a pre našich študentov zároveň možnosťou počuť súčasný slovenský jazyk. Účasť na podujatí je bezplatná.

Tešíme sa na Vašu účasť a prajeme vám príjemnú zábavu!

Hlavní organizátori:

Spolok segedínskych Slovákov
Nadácia Kina Grand Café
Slovenské divadlo Vertigo

Spoluorganizátori:

Slovenský filmový ústav
Slovenský inštitút v Budapešti

Podporovatelia:

Slovenský filmový ústav
Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí
Slovenský inštitút v Budapešti
Segedínska slovenská samospráva

**Program XVII. ročníka prehliadky slovenských filmov
a odborného seminára – Segedín**

*Nová éra slovenského filmu
(na radosť všetkých) pokračuje*

Organizátori: *CSS – Slovenské divadlo Vertigo, Slovenský filmový ústav, Slovenský inštitút v Budapešti, Spolok segedínskych Slovákov*

Čas a miesto:

12. novembra: *Kino Grand Café* (6720 Segedín, Deák F. u. 18.)

13.-14. novembra *Komorná sála Bábkového divadla Bélu Kővéra*
(6720 Segedín, Feketesas u. 25.)

12. novembra 2009

17.15 *Ako sa varia dejiny* (SR–ČR–Rakúsko, dokumentárny 2009, réžia Peter Kerekes, 86')

19.15 *Tango s komármi* (Slovensko–ČR, hraný, réžia: Miloslav Luther, 97')

21.00 *Rozhovor s hosťami seminára.*

13. novembra 2009

9.30 *Filmy poslucháčov Filmovej a TV fakulty Vysokej školy múzických umení (FTVF VŠMU) v Bratislave I.*

10.30 *Odborný vstup hosťov seminára o súčasnej situácii slovenskej kinematografie.*

11.30 *Optimista* (Slovensko, dokumentárny 2008, réžia: Dušan Trančík, 52')

Ľudovít Winter – génius, ktorý vybudoval Kúpele Piešťany. Film zachytáva hrdinský zápas človeka v zložitom geopolitickom priestore Strednej Európy a vzdáva hold mužovi, ktorý napriek trpkému osudu bol schopný pracovať a myslieť pozitívne až do konca svojho života. Lajoš Winter začiatkom 20. storočia začal budovať kúpele v Piešťanoch. Cez 2. svetovú vojnu sa však dostal do Terezína, jeho nápady zastavili aj komunisti a v roku 1968 skončil úplne chudobný na okraji spoločnosti.

14.30 *Osadné* (SR–ČR, dokumentárny 2009, réžia: Marko Škop, 70')

Vízazný film z filmového festivalu v Karlových Varoch v roku 2009. „*Film Osadné je výsledkom snahy vypovedať o jednom malom veľkom svete na hranici nášho štátu a teda aj na hranici*

EÚ, kde sa končia asfaltové cesty a začína prales. Je to subtilný príbeh o lokálnych lídroch a predstaviteľoch obce, ktorí sa dotknú sveta európskej politiky na jej vrchole...“ (Marko Škop)

16.00 *Nebo, peklo, zem* (SR–ČR, hraný 2008, réžia: Laura Siváková, 80´)

Film o nestabilnom živote mladej ženy. „*Zatila nebo a peklo, aby našla zem.*“ deklamuje slogan filmu. Je to príbeh o hľadaní pevniny – pevného zázemia vo svete zmietajúcich sa citov. 22-ročná baletka sa nachádza v bode, kedy by si mala zvoliť tzv. zmysluplnú existenciu a začať sa niečomu seriózne venovať. Všetky jej doterajšie istoty sa však rozpadávajú. Nájde východisko? (*Variant: Pokoj v duši*)

19.00 *Nedodržaný sľub* (SR–ČR–USA, hraný 2009, réžia: Jiří Chlumský, 129´)

Hlboko dojímavý príbeh zo židovského prostredia z vojnových rokov 1938-1947. Hlavný protagonista Martin Friedmann – alias Martin Petrášek, ktorý pochádza zo slovenskej židovskej rodiny, rozpráva podľa skutočných udalostí o tragickom osude židov, odsúdených na likvidáciu. Martin sa zachránil iba vďaka futbalovému talentu a neuveriteľnej zhode okolností. M. Petrášek v súčasnosti žije v USA. Film je nominovaný na cenu Americkej filmovej akadémie Oscar.

14. novembra 2009

9.30 *Filmy poslucháčov Filmovej a TV fakulty Vysokej školy múzických umení (FTVF VŠMU) v Bratislave II.*

10.30 *Slepé lásky* (Slovensko, dokumentárny 2008, réžia: Juraj Lehotský, 77´)

Hlavnými protagonistami filmu sú štyria ľudia, ktorí sú od narodenia slepí. Vytvorili si a stále vytvárajú svoj vlastný svet, často s neobyčajnými, osobitnými predstavami, vnemami a snami. Osudy štyroch nevidomých ľudí spája spoločná téma – láska.

12.00 *Veľký rešpekt* (Slovensko, hraný 2008, réžia: Viktor Csudai, 77´)

Dvaja chalani z bratislavského petržalského sídliska nemajú čo robiť a tak sa trochu flákajú, trochu chlastajú a hlavne sa snažia zbaliť nejaké baby. Je v tom len jeden háčik: sú to dvaja celkom slušní lúžri, a tak sa im v tomto smere príliš nedarí.

Podporovateľ:

Úrad pre Slovákov, žijúcich v zahraničí

Zmena programu vyhradená! Vstup na premietania je voľný!

Sona és a családja (*O Soni a jej rodine*) 37 min., 2006, r. Daniela Rusnoková, kamera: Daniela Rusnoková, Peter Zalubel

Mindenből kevés, csak gyerekből több, mint sok. Ebben a roma jelenben él Sona asszony, aki erős, és intelligens. De tehetetlen.

Všetkého málo, len detí viac než dosť. Uprostred takejto rómskej súčasnosti žije pani Soňa – silná a inteligentná. Ale aj bezmocná. (Zuzana Mojžišová)

Az utolsó cirkuszkocsi (*Posledná maringotka*) 64 min., 2008, r. Peter Beňovský, kamera: Richard Krivda

Egy film az utolsó európai (szlovák, magyar, cseh és német) autentikus komédiások sorsairól szélesebb kontextusban – szociális, kulturális, és társadalmi szemszögből nézve. Négy történet a szabad emberek egy furcsa csoportjáról, akik nem csak a komédiás színház iránti szeretetük miatt, hanem a családi hagyományokhoz való szoros kötődésük miatt is feláldozták a kényelmet és az otthon melegét is a szabadságért. Egy film az érzelmekről, a szerelemről és a valódi értékekről.

Film o osudoch posledných autentických komediantov v strednej Európe (na Slovensku, v Maďarsku, v Čechách a v Nemecku) v širšom spektre kontextov – v sociálnom, kultúrnom a spoločenskom. Štyri príbehy zvláštneho druhu slobodných ľudí, ktorí nielen z lásky ku komediantskému divadlu, ale aj v dôsledku ich silnej väzby na rodinnú tradíciu obetovali pre pocit voľnosti pohodlie a teplo trvalého domova. Film o citoch, láske a skutočných hodnotách.

A gólyák hazatérése (*Návrat bocianov*) 100 min., 2008, r.:
Martin Repka, kamera: Miro Gábor

Egy fiatal stewardess, Vanda története, akinek az az érzése, hogy repülnie kell a magánéletében is, anélkül, hogy föld lenne a lába alatt. Menekülése Runinába egy kietlen falucskába, ahol Vanda nagymamája lakik, egy kalandba csábítja, ami egészen az emberi sorsokkal való kereskedésig vezet. Ez az út kényszeríti arra, hogy megálljon és felismerje származásának értékét, hogy azzal az érzéssel térhessen vissza, hogy ebben a világban otthon van.

Príbeh mladej letušky Vandy, ktorá má neustále pocit, že musí lietať aj v osobnom živote, bez toho, aby mala pevnú zem pod nohami. Útek do spustnutej dedinky Runina, kde žije Vandina babička, ju vtiahne do dobrodružstva, ktoré vedie až k obchodovaniu s ľudskými osudmi. Táto cesta ju núti sa pozastaviť a rozpoznať hodnotu svojho pôvodu, aby sa mohla vrátiť s istotou, že má v tomto svete domov.

Hol van?! (*Kde je?!*) 24 min., 2007, r.: Agnes Dimun, kamera: Agnes Dimun

A dokumentumfilm betekintést enged egy idősebb házaspár lakásába. Személyes kapcsolatuk, az egymástól és szeretteiktől való függés bemutatása mellett árnyaltan jelenik meg az öregség ábrázolása: amikor az ember már nem él, csak befejezi életét. Egy idős ember cenzúrázatlan életfelfogása közelebbről...

Dokument dáva možnosť nahliadnúť do bytu manželského páru v pokročilom veku. Okrem ich vzájomného vzťahu, závislosti na sebe a na najbližších sa tu reflektujú tienisté stránky staroby: keď človek už ani nežije, iba dožíva. Necenzurovaný pohľad na život starého človeka v detaile...

Üvegképek (*Sklenené obrazy*) 26 min., 2008, r.Lubor Dohnal,
kamera:Richard Krivda

Mach Pálról szóló dokumentumfilm. A film szeretné bemutatni a festőművész néhány munkafolyamatát, anélkül, hogy azokat illusztrálná. A film emellett portré és értekezés is. Struktúrájával, felépítésével és képeivel a dokumentumfilm egyik ágához tartozik.

Dokumentárny film o Pavlovi Machovi. Film sa snaží priblížiť niektorým maliarovým postupom, bez toho, aby ich ilustroval. Je zároveň portrétom a úvahou. Svojou štruktúrou, svojou stavbou a svojimi obrazmi sa hlási k oblasti dokumentárneho filmu ako disciplíny filmového umenia.

Zene (*Muzika*) 99 min., 2007, r.:Juraj Nvota, kamera:Alexander Šurkala

Egy nagyvárostól nem messze, nyugaton, pár lépésre az ellenséges, kapitalista országtól, ahonnan az utak nem vezetnek sehová, csak vissza, egy vidám, és egy kicsit komor történet kezdődik egy emberről, aki remélte, hogy a zene kihúzza őt a gödörből, de ezzel szemben csak a pocsolójában vergődik... Ez a történet a kortársakról, a barátokról, a vágyakról szól, a szabadságról szőtt álmokat próbálja elmesélni, ami Csehszlovákiában a hetvenes évek végén és a nyolcvanas évek elején a legértékesebb, legjobban őrzött és legkevésbé elérhető érték volt.

Ned'aleko veľkého mesta, niekoľko krokov od hraníc s nepriateľskou kapitalistickou krajinou v zapadákové, z ktorého cesty nevedú nikam len späť, sa začína veselý a trochu čierny príbeh o chlapíkovi, ktorý dúfal, že hudba mu pomôže z kaluže, ale namiesto toho vyvára hudbu v blate. Bude to aj príbeh o jeho rovesníkoch, priateľoch, túžbach a snoch o slobode, ktorá bola v Československu na rozhraní sedemdesiatych a osemdesiatych rokov jednou z najvzácnejších, najlepšie strážených a najmenej dostupných hodnôt.

Vak szerelmek (*Slepé lásky*) 77 min., 2008, r. Juraj Lehotský,
kamera: Juraj Chlpík

Egy film a világtalan emberek szerelméről. A szerelem gyengéd, a szerelem vicces és a szerelem vak is... Megtalálni helyét a világban, meglesni a boldogságot egy látó embernek is gyakran nehézséget okoz. Ez az út még nehezebben kitapogatható a világtalan emberek számára. Ők a jelenségek lényegére tisztán tekintenek. Gyakran ez mulatságos is. Tekintetük „nem látható dimenziókat” tár fel a boldogság mibenlétéről.

Film o láske medzi nevidomými ľuďmi. Lásky sú jemné, lásky sú smiešne, lásky sú aj slepé... Nájsz si pravé miesto a šťastie vo svete je neraz ťažké pre ľudí vidiacich. O čo citlivejšia je táto cesta pre nevidomých. Ich pohľad je v mnohých veciach základný a čistý. A často veľmi vtipný. Ich pohľad odкрýva „nevidené dimenzie“ toho, čo vlastne šťastie znamená.

Lelki béke (*Pokoj v duši*) 97 min., 2009, r.: Vladimír Balko, kamera: Martin Štrba

Tóno hazatér a börtönből, ahol falopásért 5 évet töltött. Szülőfalujába, Čierny Hron-ba tér vissza és ráébred, hogy minden másképp van: feleségével elidegenedtek egymástól, ötéves fiát tulajdonképpen egyáltalán nem ismeri, nem tud munkát szerezni, mivel egy tolvajt senki nem akar alkalmazni. Mivel Tóno nem akar lopásból élni, mint azelőtt, elveszti régi cinkosát, Štefant, a helyi vállalkozót is, akinek befolyása a régióban egyre nő.

Igazi gyerekkori barátai – Marek, a katolikus pap és Peter, a vállalkozó – próbálnak rajta a legtöbbet segíteni, hogy Tóno visszatérhessen a normális életbe, de nekik is megvannak a saját problémáik, a negyven év feletti férfiak gondjai. Maguk is csak most szembesülnek az élet nehézségeivel és a kemény realitással. Tóno egyedül érzi magát és kétségbeesve keresi a kiutat.

Tóno sa vracia z väzenia, kde si odsedel päž rokov za krádeže dreva. Vracia sa domov, do rodnej dediny Čierny Hron a zisžuje, že všetko je inak: s manželkou sa odcudzil, päžročného syna vlastne vôbec nepozná, nemôže si nájsž prácu, pretože zlodeja nikto nezamestná. Tóno sa však odmieta živiž krádežami, tak ako pred tým, a tak stráca aj svojho dlhoročného „paržáka“ Štefana, miestneho podnikateľa, ktorý ziskava čoraz väčší vplyv v celom regióne.

Verní priatelia z detstva – katolícky kňaz Marek a úspešný podnikateľ Peter – sa Tónovi snažia pri jeho návrate do normálneho života čo najviac pomôčž, majú však svoje vlastné trápenia a problémy mužov po štyridsiatke a sami hľadajú cestu, ako sa vysporiadaž s tým, že ich predstavy o živote narážajú na tvrdú realitu. Tóno sa cíti sám a zúfalo hľadá východisko.

Hogyan főzik a történelmet (*Ako sa varia dejiny*) 88 min.,
2009, r. Peter Kerekes, kamera: Martin Kollár

Egy dokumentumfilm a katonai szakácsokról, avagy arról, hogyan befolyásolták a felfegyverzett gyomrok ezreinek mindennapi szükségletei az államférfiak győzelmeit és vereségeit. Film a mezei konyháról, mint világnézetről, ahol az ételek elkészítése háborús taktikává válik. Háború a nagy eszmékért, melyek a konyhai asztal stabil lábain állnak.

Dokumentárny film o vojenských kuchároch, alebo o tom, ako každodenné potreby tisícok ozbrojených žalúdkov ovplyvňovali víťazstvá a prehry štátnikov. O poľnej kuchyni ako modeli sveta, kde sa príprava jedla stáva taktikou boja. Boja o veľké ideály, ktoré stoja na pevných nohách kuchynského stola.

Tangó szűnyogokkal (*Tango s komármi*) 97 min., 2009, r. Miloslav Luther, kamera: Igor Luther

Két rendszerváltás előtti emigráns évek múltán pár napra Szlovákiába érkezik Spanyolországból. Karolnak, az alkalmi vállalkozónak el kell válnia, de fél elhagyott feleségétől, Evától, a pszichológustól. Tehetős jövődöbelije, Lucia fél attól, hogy félrelép, ezért felbérel a sikertelen színészt, Rudot, hogy feltűnés nélkül figyelje őt. Pozsonyba érkezésük után nem sokkal küldetésük váratlan fordulatot vesz.

Dvaja predrevoluční emigranti prichádzajú po rokoch zo Španielska na pár dní domov na Slovensko. Príležitostný podnikateľ Karol sa potrebuje rozviesť, má však strach zo svojej opustenej manželky, psychologičky Evy. Jeho solventná snúbenica Lucia sa báva, že by mohol zlyhať, preto angažuje neúspešného herca Ruda, aby na neho nenápadne dozrel. Hneď po príchode do Bratislavy sa ich misia nepredvídane skomplikuje...

Repülési beszámoló OK 89–90 (*Letová správa OK 89-90*) 65 min., 1990, r.: Il'ja Ruppeldt, kamera: Jozef Lietavec

Dokumentumfilm egy év eseményeiről, melyek 1989 nyarától 1990 nyaráig történtek Csehszlovákiában.

Celovečerný dokument o udalostiach v období jedného roka od leta 1989 do leta 1990.

Kis ünnepek (*Malé oslavy*) 96 min., 2008, r.: Zdeněk Tyc,
kamera: Miro Gábor

A film a hétköznapok kegyetlenségéről és abszurditásáról szól, a salsáról, ami állítólag jobb, mint a szex, de szól a szerelemről és a reményről is a 14 éves Agáta életében, nem sokkal azután, hogy anyja élete romba dőlt.

Film o krutosti a absurdite všedného dňa, o salse, ktorá je vraj lepšia ako sex, ale aj o nehe, láske a nádeji v živote 14-ročnej Agáty, krátko potom, ako sa jej matke zrútil svet.

Be nem tartott ígéret (*Nedodr'aný sľub*) 129 min., 2009, r. Jiří Chlumský, kamera: Ján Ďuriš

Valódi történet egy zsidó kisfiúról, akinek az erőt a túlélésre egy ígéret adta. Jiří Chlumský az ő története alapján forgatta le a feszültséggel és fordulatokkal teli filmet, amelyben a gyermek a körülmények szorításában válik fiatal férfivé. Az 1939-es és az azt követő évek eseményei miatt feladni kényszerül futball-álmait, meg kell tagadnia származását, szembe kell néznie a halállal, élnie és harcolnia kell a durva orosz partizánokkal, vagyis túlélni a kort, amelyben a legjobb barát is áruló lehet. Nemcsak bátorsága és ügyessége, de véletlen események is segítenek neki túlélni ezt a poklot, és betartani az ígéretet, amelyet még a családban fogadtak meg, miszerint otthon még újra találkozni fognak.

Skutočný príbeh židovského chlapca, ktorému silu prežiť dal sľub. Jiří Chlumský na základe jeho príbehu nakrútil film plný napätia a zvratov, v ktorom sa z mladého chlapca vďaka okolnostiam stáva mladý muž. Udalosti roku 1939 a nasledujúcich rokov ho prinútili zmeniť svoje mladícke naivné futbalové ideály, poprieť svoju identitu, stáť zoči-voči smrti, žiť a bojovať s drsnými ruskými partizánmi, teda prežiť dobu, v ktorej aj najlepší priateľ môže byť zradca. Nielen jeho odvaha a šikovnosť, ale aj zhoda náhod mu umožnili prežiť toto peklo a dodržať sľub, ktorý si kedysi ako rodina dali – že sa doma opäť stretnú.

Fotók: Szlovák Filmintézet Fotóarchívuma
Fotografie: Fotoarchív Slovenský filmový ústav

November 11., 19 óra

VitaMin

Az irodalmi-kritikai beszélgetésen ezúttal Kemény István *Kedves Ismeretlen* című regényéről szól majd a diskurzus. (Magvető Kiadó, 2009)

A *Kedves Ismeretlen* nevelődési regény: Krizsán Tamás története, azaz bukdácsolása a gyerekkorból az ifjúságig. Az élet díszlete ugyan kisszerű, egy Budapest környéki település se város se falu világa, de a célja annál nagyobb: Tamás családjának minden tagja az élet végső értelmét keresi, így jó fiúként ő sem tehet mást, mint hogy követi a családi hagyományt, és a maga egyszerű módján nekivág az Ismeretlennek. Kemény István új könyve kalandregény is. Tamás próbálja megismerni a világot és az embereket, de akármilyen naiv, hamar rá kell jönnie, hogy az emberek minden lehetséges alkalmat kihasználnak, hogy félreértsék egymást. A *Kedves Ismeretlen* olvasható történelmi regényként is: Magyarország elmúlt négy-öt évtizedéről is szól egy olyan nemzedék szemszögéből, amelyik felnőtt fejjel élte át az úgynevezett szocializmus összeomlását, miközben sírt, nevetett, szeretett, vagyis megtalálta élete értelmét.

1961. október 28-án születtem Budapesten. Édesanyám tanítónő, édesapám szobrász volt, 1999-ben meghalt. Húgom festő-restaurátor. A budaörsi gimnáziumban érettségiztem, magyar-történelem szakon diplomáztam az ELTE-n 1990-ben. Nős vagyok, és három gyerek apja. Verseket, prózát, esszét, kritikát, egy fél drámát, könyvajánlatokat, fülszövegeket, JAK-tábori naplót, net-naplót, tévéjáték-dialógusokat (sőt, álnéven egy fél ponyvaregényt) írtam eddig. Verseket több nyelvből is fordítottam, nyersből. Több könyv szerkesztője voltam. Jó pár ötletem és sorom épült be mások műveibe. Én is sokat tanultam másoktól. Sokan kérték a véleményemet az írásaikról. Több százszor olvashattam föl a sajátjaimat közönség előtt. Nagy művészekkel foghattam kezét, megismertem jó néhány híres embert. Négy kontinensre tettem eddig a lábam. Aki tart valamire, elsősorban költőnek tart.

Kemény István. In: <http://kemeny.irolap.hu>

Kemény István művei

- Csigalépcső az elfelejtett tanszékekhez.* (versek) 1984. ELTE
Játék méreggel és ellenméreggel. (versek) 1987. Szépirodalmi K.
Az ellenség művészete. (regény) 1989. Holnap Kiadó
Témák a Rokokó-filmből. (versek) 1991. Holnap K.
A koboldkórus. (versek) 1993. József Attila Kör – Pesti Szalon Könyvkiadó
A Kafka-paradigma. Vörös Istvánnal. (tanulmány) 1994. Széphalom Könyvműhely. – (Dialógus 4.)
Bartis Attila–Kemény István: *A felszent.* Tragédia három felvonásban. Pompeji 1995/4.
A néma H. (versek) 1996. Pesti Szalon Könyvkiadó
Család, gyerek, autó. (tárcanovellák) 1997. Palatinus Kiadó
Valami a vérről. (válogatott és új versek) 1998. Palatinus Kiadó
Hideg. (versek) 2001. Palatinus Kiadó
Élőbeszéd. (versek) 2006. Magvető Kiadó
Kedves ismeretlen. (regény) 2009. Magvető Kiadó

December 1., 19.30 óra

Az EAR Együttes koncertje

A Vántus István Kortárszenei Napok rendezvénye

Az EAR Együttes 1991 tavaszán jött létre azzal a céllal, hogy meghonosítson egy új műfajt Magyarországon, az akusztikus és az elektroakusztikus hangszerek, zenei eszközök együttműködését a kortárs zene legújabb területén. Nevükből adódóan – az EAR = electroacoustic research – az is következik, hogy céljuk a kutatás, a hangszerek, az elektronika, az akusztika új kapcsolatainak keresése és a kompozíciókban való felhasználása.

November 13-14.

Ifjúsági Film- és Videoklip-fesztivál

A tavalyi nagy sikerre való tekintettel Alapítványunk és a Csongrád Megyei Közművelődési, Pedagógiai és Sportintézmény ismét országos film- és videoklip pályázatot hirdetett fiatal filmkészítők számára az alábbi korcsoportok szerint:

M kategóriás versenyzők: 14–18 éves korig

L kategóriás versenyzők: 19–25 éves korig

Nevezni lehetett bármely 2006. után készült film- vagy videoalkotással, az alábbi kategóriák valamelyikébe:

1. dokumentumfilm, maximum 15 perces időtartamban
2. kisjátékfilm, maximum 10 perces időtartamban
3. videoklip, maximum 5 perces időtartamban

Három tematikus blokkban az alábbi, kötetlen műfajú témakörökben lehetett filmet/videóklipet készíteni maximum 5 perces időtartamban:

1. Szeretem/nem szeretem városom
2. Pendrive
3. Veled

A Fesztivál zárásaként a nevezett alkotások bemutatása után a zsűri tagjai a filmek készítőivel és az érdeklődő közönséggel interaktív értékelő beszélgetést folytatnak.

A zsűri tagjai:

*Balog József*író, televíziós szerkesztő

Medgyesi Gabriella forgatókönyvíró-rendező

Szögi Lackó operatőr

November 14., 18.30 óra

Kalyber Joe a Somogyiban

Szegeden először, képregényfesztivált rendeznek a Somogyi-könyvtárban. November 14-én, szombaton 10–18 óráig a könyvtár alagsorában kiállítás, bemutatóval összekapcsolt előadások ismertetik a képregény nemzetközi irányzatait és hazai történetét. A város egyébként is a műfaj fellegvárának számít, hiszen több neves alkotó kezdte itt pályafutását. Közülük többen itt lesznek: a képregénykedvelők találkozhatnak többek között Pilcz Rolanddal, Kalyber Joe írójával-rajzolójával is. A legnagyobb hazai kiadók friss kínálatukkal jelentkeznek.

Az Első Szegedi Képregényfesztivál része a közelmúltban elhunyt *Dargay Attila* emlékére rendezett kiállítás. Az elsősorban rajzfilmes oldaláról ismert művész az 1970-es, 80-as években számos kiváló képregényt is készített, amelyek révén a szakma Dargay Attilát a hazai képregénytörténet egyik fontos alkotójaként tartja számon.

A fesztivál társrendezője a Grand Café, ahol 18.30 órától – a Van Más Kép Fesztivál záróakkordjaként is – képregényből adaptált japán rajzfilmet vetítünk.

November 25., 19 óra

**Sándor Iván *Az Argoliszi-öböl* című regényének bemutatója
Az íróval Bombitz Attila beszélget**

Sándor Iván regényeiben a korszakok legsúlyosabb küzdelmei jelennek meg. *Az Argoliszi-öböl* két barátnek és annak a nőnek a története, akiért küzdenek. Mindhárman a film világában élnek. Paulo filmrendező, aki az életét arra teszi fel, hogy elkészítse a hatalmas, antik-témájú filmet, amelyben megjeleníti, hogy az európai kultúra évezredek alapjai az ezredfordulón működés-képtelenek. A feszült cselekmény a budapesti helyszínek mellett európai színtereken kalandozik, a görögországi Tolonban; Milánóban, Velencében, Mannheimben, Bécsben. Művészregény? Szerelmek regénye? Korszak-regény? Mindez együtt? Az olvasó majd eldönti. (A regény fülszövege)

„Évekig tartott, míg kialakítottam a regényformát, amelyik elbírja ezt a szellemileg-történetileg cselekményben kontinentális időfeszítávot. Így alakult ki az ezredfordulós világ – benne a szerelmi történet és a bűnügyi-nyomozati szál –, amelyben a mai szerelmi hármás egyik szereplője Paulo, a fiatal filmrendező az életét teszi fel rá, hogy megcsinálja az Iszméné-filmet. Írja a történetet, mely beékelődik a mai történés kontextusába, egymásra rétegezteti a nyers-véres antikot és az ezredfordulós válságvilágot.” S. I.

In: Kritika, 2009. október

November 25., 17 óra

A Sándor Iván-beszélgetéshez ajánljuk Antonioni *Nagyítás* című filmjét (1967, Cannes-ban Arany Pálma-díj)

Sándor Iván művei

Két dráma, Magvető, 1961., *Hullámok* (regény) Szépirodalmi, 1967., *Földközben* (regény) Szépirodalmi, 1969., *M. L. esetei* (regény) Szépirodalmi, 1972., *A futár* (regény) Szépirodalmi, 1976. *A vizsgálat iratai. Tudósítás a tiszaezlári per körülményeiről* (esszé) Móra Kiadó, 1976, Kozmosz Kvk., 1976, 1983, Krónika Nóva, 2004., *A helyszín* (regény) Szépirodalmi, 1979., *Németh László üdvtana tanulmányainak, drámáinak, önvallomásainak tükrében* (esszé) Gondolat, 1981., *Utunk szabályai éjszaka* (esszé) Szépirodalmi, 1981., *Ködlovás* (regény) Szépirodalmi, 1983., *Az idő füstjele* (esszék) Szépirodalmi, 1986., *Quo vadis Thalia?* (esszék) Móra Kiadó, 1986., *A Németh László-pör* (esszé) Magvető, 1986., *Századvégi történet* (regény) Szépirodalmi, 1987, Pesti Szalon, 1994, Kalligram, 2007., *Leperegnek a nyolcvanas évek. A kilencvenes évek és Bibó hagyatéka* (esszék) Magvető, 1988., *A föld alá vitt tények üzenete* (esszé) Szépirodalmi, 1990., *Vízkeresztől Karácsonyig* (esszé) Forrás/Gondolat, 1990., *Félelem? Remény?* (esszé) Gondolat/Széphalom, 1991., *Arabeszk* (regény) Magvető, 1991., *A karnevál harmadik napja – a kilencvenegyes esztendő* (esszék), Gondolat/Széphalom, 1992., *Vég semmiség. A százhetven éve fel nem fedezett Bánk bán* (tanulmány) Jelenkor, 1993., *Az idő oszlopai* (válogatott esszék) Magyar Írószövetség/Belvárosi Könyvkiadó, 1995., *Karácsonyi szövegrétegek* (esszé) Liget, 1993., *Átváltozások kertje* (regény) Jelenkor, 1995., *Tengerikavics* (regény) Jelenkor, 1996, 1999., *A szefforiszi ösvény* (regény) Jelenkor, 1998., *Rocinante nyomában* (esszé) Kijárat, 1999., *Menekülő évek. Búcsú a huszadik századtól* (esszé) Jelenkor, 2000., *A másik arc. A regény és a történelem* (tanulmány) Tiszatáj, 2001., *A regény jövője* (esszék) Krónika Nova, 2002., *Drága Liv* (regény) Kalligram, 2002, 2003., *Séta a holdfényben* (esszé) Tiszatáj Alapítvány, 2004., *Mikoriak a golyónyomok?* (22 beszélgetés) Kalligram, 2005., *Követés. Egy nyomozás krónikája* (regény) Kalligram, 2006., *Daniellával a vonaton. A Követés naplója* (esszé) Tiszatáj Kiadó, 2007., *Az Argoliszi-öböl* (regény) Kalligram, 2009.

December 2., 19 óra

VitaMin

**Irodalmi-kritikai
beszélgetés
Kondor Vilmos
Bűnös Budapest
című regényéről.
(Agave Kiadó,
2009)**

Kondor Vilmos Szegeden járt egyetemre, majd Párizsban folytatta tanulmányait. A Sorbonne-on vegyészmérnöki diplomát szerzett, majd visszatért Magyarországra. Jelenleg egy nyugat-magyarországi gimnáziumban tanít matematikát és fizikát. Kerüli a nyilvánosságot, interjút ritkán ad, azt is csak emailben, emiatt több fórumon is megkérdőjelezték, hogy egyáltalán létező személyről van-e szó.

Az irodalmi közvélekedés az igazi magyar krimi megteremtőjének szeretné beállítani, mondván, hogy regényei magyar helyszíneken, magyarországi történelmi szituációban (múlt század, harmincas évek) játszódnak, magyar szereplőkkel, valóságos, magyar problémák mentén bonyolítják kriminális történeteiket.

Előző műve: *Budapest Noir*. (Agave Kiadó, 2008)

Apró és vegyes – az élet dolgai

Különös az, ha egy filmklub válogatásában látszólag a tematika-nélküliséget hirdeti. A filmek rendje nem kényszerképzet, hanem mindennapi életünk egy-egy apró szeletét kínálja, kellemes délutáni kikapcsolódást ígérve a nézőknek.

Pedig valójában minden történetünk egy-egy emberi sors, hol tragikus, hol komikus színezetű utazását, lelki fejlődését hivatott bemutatni. A bemutatandó filmek többségében a szereplők akaratukon kívül kerülnek lehetetlen helyzetekbe, ahol mind a „gonosz érintése” és a megtalált boldogság egyaránt előfordul(hat).

Kétségtelen: lételemünk a dolgaink uralta groteszk világ, melyben az emberi kapcsolatot a mobiltelefon és a közös narkózis közvetíti. Ebben az értelemben filmjeink és rendezvényeink a kultúra utáni társadalom lehetőségeit keresik. (Csókás Máté, a Filmklub szervezője)

November 12., 15 óra

Ahogy tetszik (*As You Like It*)

2006, színes, feliratos, amerikai-angol
film-dráma, 134 perc,
rendezte: Kenneth Branagh

November 19., 16 óra

Félix és Rose (*Décalage horaire*)

2002, színes, magyarul beszélő, francia-angol
vígjáték, 91 perc,
rendezte: Danièle Thompson

November 26., 16 óra

Az utolsó belövés (*Gridlock'd*)

1997, színes, magyarul beszélő, amerikai
film-dráma, 92 perc,
rendezte: Vondie Curtis-Hall

December 3., 16 óra

Éjszaka a Földön (*Night on Earth*)

1991, színes, magyarul beszélő, amerikai-
német-japán-francia vígjáték, 127 perc,
rendezte: Jim Jarmusch

Vénasszonyok nyara (*Pranzo di ferragosto*) – 2008. feliratos olasz, 75 perc, 12 éven aluliak számára a megtekintése nagykorú felügyelete mellett ajánlott, rendező: Gianni Di Gregorio, forgatókönyvíró: Gianni Di Gregorio, Simone Riccardini, operatőr: Gian Enrico Bianchi, producer: Matteo Garrone, vágó: Marco Spoletini, szereplők: Gianni Di Gregorio (Giovanni), Valeria De Franciscis (Valeria, Giovanni anyja), Marina Cacciotti (Luigi anyja), Maria Cali (Maria néni), Grazia Cesarini Sforza (Grazia)

Giovanni, bár már a hatvanas éveiben jár, jó olasz szokás szerint még mindig együtt lakik majd' százéves édesanyjával, aki ráadásul korát meghazudtolóan élénk teremtás. Ám mintha az öregasszony ötletei és kívánságai nem adnának elég munkát hősünknek, elvállalja főbérelője édesanyját is a nemzeti ünnepen, aki pedig hozza magával nővérét is, Giovanni pedig még házi-orvosának anyját is befogadja, így a kis lakás pillanatok alatt válik öregek otthonává. Bármelyik amerikai feldolgozásban ilyenkor *Steve Martin* vagy *Adam Sandler* szórakoztatná ordenáré és kiszámítható poénokkal a publikumot, de *Di Gregorio* filmjében sokkal érzékenyebb, mondhatni valóságsgazú hangot üt meg. A magas labdákat nem csapja le, finoman, érzékenyen kezeli a problémát, a sok, különböző igényekkel érkező öregasszony nem annyira humorforrás, mint könnyebb betekintés az időskorba, az együttélés örömeib és nehézségeibe.

Pokolba taszítva (*Drag Me to Hell*) – 2009, feliratos amerikai, 99 perc, 18 éven aluliak számára nem ajánlott, rendező: Sam Raimi, forgatókönyvíró: Sam Raimi, Ivan Raimi, zeneszerző: Christopher Young, operatőr: Peter Deming, producer: Grant Curtis, Sam Raimi, Robert G. Tapert, vágó: Bob Murawski, szereplők: Alison Lohman (Christine), Justin Long (Clay), Lorna Raver (Mrs. Ganush), David Paymer (Mr. Jacks), Dileep Rao (Rham Jas), Reggie Lee (Stu Rubin), Chelcie Ross (Leonard Dalton), Adriana Barraza (Shaun San Dena)

Sam Raimi egy érdekes figura, a horrorfilmek világából érkezett, olyan klasszikusokat tett le az asztalra, mint a '81-es *Gonosz halottak* vagy a *Sötétség serege* '95-ben, emellett belekóstolt a

westernbe (*Gyorsabb a halálnál*) és a misztikus thrillerbe (*Rossz álmok*), hogy aztán, rajongói legnagyobb csalódására, a gátlástalan hollywoodi mainstreamnél kössön ki. Bár vitathatatlan, hogy az általa rendezett eddigi három Pókember film tarolt a pénztáraknál, érdemben sem saját, sem az egyetemes filmművészet renoméját nem sikerült erősítenie, és akkor még finomak voltunk. Meglepetésre azonban egyszer csak gondolt egyet, és visszakanyarodott ahhoz a műfajhoz, amelyet igazán ért és szeret: újra horrort forgatott. A pokolba taszítva a műfaj klasszikus toposzait használja, hőse a fiatal banki alkalmazott Christine, aki, hogy főnökénél bevágódjon, durván elutasít egy jelzőhosszabbítási kérelmet. A megalázott adós azonban történetesen egy cigányasszony (aki ráadásul törtmagyarul karattyol), aki nem rest azon nyomban megátkozni ügyintézőnket, akinek így mindössze három napja marad arra, hogy valamit kitaláljon a démon ellen, melynek dolga épp Christine pokolba cibálása lenne. Hogy aztán a racionalizmus világából érkező törtető amerikai kislány, vagy az óvilági népi mágia nyer, azt nem árulnánk el, a film viszont végig remek szórakozást nyújt a műfaj kedvelőinek, rendezőjének értő keze kimondottan magasra emeli az utóbbi évek termésében. Jövőre pedig érkezik a *Gonosz halottak* remake-je. Várjuk szeretettel.

Egy kis gubanc (*In the Loop*) – 2009, feliratos, angol, 106 perc, 16 éven aluliak számára nem ajánlott, rendező: Armando Iannucci, forgatókönyvíró: Jesse Armstrong, Simon Blackwell, Armando Iannucci, Tony Roche, operatőr: Jamie Cairney, producer: Kevin Loader, Adam Tandy, vágó: Anthony Boys, Billy Sneddon, szereplők: Peter Capaldi (Malcolm Tucker), James Gandolfini (George Miller), Tom Hollander (Simon Foster), Gina McKee (Judy), Chris Addison (Toby Wright), Anna Chlumsky (Liza Weld), Enzo Cilenti (Bob Adriano), Mimi Kennedy (Karen Clarke)

Ha szatíra, akkor nem kell Angliánál meszebb mennünk (közelebb meg nem érdemes), a brit az olyan fajta, hogy képes még abból is kesernyés viccet csinálni, ami nálunk már nyálfröcsögős üvöltözést vált ki az emberből. A politikai szatírának nagy hagyományai vannak az angol kultúrában, de ezt foghatjuk mondjuk arra is, hogy kicsit régebben művelik az úgynevezett demokráciát, mint mi. Ezúttal is kíméletlenül beletenyerelek az aktuálpolitikába, filmünk bonyodalmát ugyanis egy töketlen miniszter szerencsétlen elszólása adja, mely szerint egy közel-keleti háború előreláthatatlan. Bár a szavakkal hadilábon álló emberke azt akarta mondani, hogy fogalma sincs, hogy mi lesz, a szavaira azonnal lecsapnak a héják, és hirtelen háborúpártiként tüntetik fel

a brit szigeteket, az amerikai elnök és az angol miniszterelnök legnagyobb öröme. A gépezet beindul, a film pedig nem fukarkodik a vulgáris odamondogatásokkal, képletesen és szó szerint is, hogy aztán gyilkosan szatirikus folyamatokon keresztül eljuttasson minket (és szereplőit) a végkifejletig. Figyelem, remek szereplőgárda!

Vérvonal (*Mýrin*) – 2006, feliratos izlandi–német–dán, 93 perc, 16 éven aluliak számára nem ajánlott, rendező: Baltasar Kormákur, író: Arnaldur Indriason, forgatókönyvíró: Baltasar Kormákur, Arnaldur Indriason, zeneszerző: Mugison, operatőr: Bergsteinn Björgúlfsson, producer: Agnes Johansen, Baltasar Kormákur, Lilja Pálmadóttir, vágó: Elísabet Ronaldsdóttir, szereplők: Ingvar Eggert Sigurdsson (Erlendur), Atli Rafn Sigurdsson (Örn), Erlendur Eiríksson (Öryggisvörur), Elma Lía Gunnarsdóttir (Gunnur), Rafnhildur Rósa Atladóttir (Kola), Úlfur Ísfeld Rögnvaldsson (Bróir Arnars), Kristbjörg Kjeld (Katrín)

Az elmúlt évek után valószínűleg már senkinek nem jelent újdonságot, hogy Izlandon nem csak kiváló zene és sok gejrír van, hanem bizony a világ egyik legmegbízhatóbb, minőséget (és itt most magas minőségre gondolunk) nyújtó filmipara. Az izlandi film fenegyereke, *Baltasar Kormákur* a *101 Reykjavík* óta a magyar nézők előtt is közismert, legutóbb pedig a Titanic Fesztivál zsűrielnökeként járt is nálunk. 2006-os filmje, a *Vérvonal* pedig, szakítva az eddigi műfajokkal, izgalmas krimi, melynek középpontjában egy megdöbbentő bűntény áll. Egy genetikai kutatóintézet alkalmazottja elkeseredett kutatásba kezd a hivatalos iratok között, hogy magyarázatot találjon kislánya agybetegségének eredetére. Ezzel párhuzamosan Erlendur nyomozó vizsgálatot indít egy öregember meggyilkolásának ügyében, aki meglehetősen bizarr életet élt sötét alagsori lakásában. Ez az első látásra teljesen szokványosnak tűnő eset összekapcsolódik egy harminc évvel korábbi rejtéllyel, ami egy négyéves kislány halálát lengi körül. A dolgok egyre bonyolódnak, hamarosan úgy tűnik, minden összefügg mindennel, ami egy alig háromezrésztes lakosságú, korlátozott génkészlettel rendelkező országnál talán nem is olyan meglepő...

A hazugság szabályai (*Pravidla lži*) – 2006, feliratos cseh filmdráma, 119 perc, 16 éven aluliak számára nem ajánlott, rendező: Robert Sedláček, forgatókönyvíró: Robert Sedláček, operatőr: Petr Koblavský, zene: Tomáš Kimpl, vágó: Matous Outrata, szereplők: Martin Stránský (Zdenek), Klára Issová (Monika), Jirí Langmajer, Jan Budař, Jaromír Dulava, David Novotný, Igor Chmela

Jiri Menzel, Milos Forman, Vera Chytilová, Jan Němec. Ugye emlékszünk arra, amikor a cseh újhullám az egész világon ismertté tette a csehszlovák mozit, annak sajátos, fura hétköznapi figuráival és történeteivel? Sajnos aztán a cseh filmet is utolérte a magyar filmben is megtapasztalható visszaesés: sokkal kevesebb film készül, és nem is mindig az arra érdemesek ülnek a rendezői székbe.

Robert Sedláček filmje a régi úton indul, hősei egyszerű esendő emberek, ezúttal egy terápiás csoport tagjai. Hősünk, Roman 33 évesen elhatározza, hogy leszokik a drogról, csoportterápián vesz részt a külvilágtól elzárva a hegyekben 12 vadidegen között, akik önként vállalják a terapeuták felügyeletét és uralmát. Sokuk farkasszemet nézett már a halállal, átestek már túladagoláson, öngyilkossági kísérleten.

A múlt gyötör, az egykori bűnök és hibák újakat hoznak: ebben a hazugságokkal és gyanúsításokkal teli közegben vajon ki az, akiben még meg lehet bízni? Hogy a film közelít-e nagy elődök-höz? Nos, ezért kell megnézni.

District 9 – 2009, feliratos amerikai, 112 perc, 18 éven aluliak számára nem ajánlott, rendező: Neill Blomkamp, forgatókönyvíró: Neill Blomkamp, Terri Tatchell, zeneszerző: Clinton Shorter, operatőr: Trent Opaloch, producer: Peter Jackson, vágó: Julian Clarke, szereplők: Sharlto Copley (Wikus Van De Merwe), Jason Cope (Grey Bradnam), Nathalie Boltz (Sarah Livingstone), Sylvaine Strike (Dr. Katrina McKenzie), William Allen Young (Dirk Michaels), John Summer (Les Feldman), Elizabeth Mkandawie, Greg Melvill-Smith

Na most játsszuk el, hogy E.T. nem egy aranyos, teleszkópos nyakú barna játékfigura, hanem nagy, ronda, két lábon járó garnélarákra emlékeztető valami, ami ráadásul egyáltalán egyáltalán nem akar hazamenni. Más felállás, ugye? Lassan már 28 éve, hogy űrhajójuk erobbant Dél-Afrikába felett. Alig vártuk, hogy a földönkívüliek végre kapcsolatba lépjenek velünk, de a találkozást nem ilyennek képzeltük. A két faj között elmérgesedett a helyzet. Az állam és az MNU ideiglenes szállásokon látta vendégül őket, ami mára már emberek elől elzárt terület, mely egy élheteretlen szeméttelre hasonlít. Az idegenek lassan olyanokká váltak, mint az állatok. Már nem akarjuk, hogy itt legyenek. Miért nem mennek el? Miért nem arra fordítja az állam a pénzünket, hogy végre kitessekelje őket az űrbe? Polgárháború fenyeget. Az MNU át akarja telepíteni a tiltott zónában élő lényeket egy másik, városon kívüli területre. A területre küldött kormányügynök azonban megdöbbenő bonyodalmakba keveredik, ami alapjaiban változtatja meg a két faj kapcsolatát.

Neil Blomkamp 2005-ben forgatott egy áldokumentarista rövidfilmet *Alive in Joburg* címmel (megtekinthető a Youtube-on), melyet látva Peter Jackson azonnal a háza elé tolt egy talicska pénzt, valamint egy biankó csekket a Wetához, hogy egész estés filmet forgathasson belőle. Az idegenek és emberek konfliktusát az apartheid idején Dél-Afrikában felnőtt Blomkamp saját tapasztalatai alapján írta, témája és a feszegetett problémái pedig talán sosem voltak olyan aktuálisak mint most. Talán nem véletlen, hogy a filmet a kritika és a nézők egyöntetű rajongása övezi, az IMDb-n jelenleg minden 8,4 ponton áll.

Vakság (*Blindness*) – 2008, feliratos, kanadai–brazil–japán, 121 perc, 16 éven aluliak számára nem ajánlott, rendező: Fernando Meirelles, író: José Saramago, forgatókönyvíró: Don McKellar, zeneszerző: Marco Antônio Guimaraes, operatőr: César Charlone, producer: Andrea Barata Ribeiro, Niv Fichman, vágó: Daniel Rezende, szereplők: Julianne Moore (Orvos felesége), Mark Ruffalo (Orvos), Gael García Bernal (Csapos), Danny Glover (Szemkötős férfi), Don McKellar (Tolvaj), Alice Braga (Napszemüveges nő), Yoshino Kimura (Meggvakult férfi felesége), Yusuke Iseya (Meggvakult ember)

A José Saramago regényéből készült filmben Meirelles, az *Isten városának* rendezője felnőttekkel játszatja el a *Legyek urának* kegyetlenebb verzióját. Egy egész város lakossága vakul meg rejtélyes módon egy vírus miatt, mire a hatóságok karantént rendelnek el. Egy orvos felesége azonban valamiért immunis a vírussal szemben, ám vaknak hazudja magát, hogy ne szakítsák el a férjétől. Vakok között a félszemű is, ugye, így hát hamar vezető szerepre tesz szert a közösségen belül, melynek rémisztő, folyamatos lezülése is a szeme előtt zajlik. A film a lehető legnatúrálisabb formában tálalja tanmeseszagú történetét, a folyamatosan mozgásban lévő kamera kíméletlenül rögzíti a mindent ellepő kosz, a kiszolgáltatottság, a kétségbeesés, az erőszak és a halál képeit, ahogy azt a rendezőtől már megszokhattuk. Nem könnyed délutáni mozi.

A felolvasó (*The Reader*) – 2008, feliratos amerikai–német, 124 perc, 16 éven aluliak számára nem ajánlott, rendező: Stephen Daldry, író: Bernhard Schlink, forgatókönyvíró: David Hare, operatőr: Roger Deakins, Chris Menges, producer: Anthony Minghella, Donna Gigliotti, Redmond Morris, Scott Rudin, Sydney Pollack, vágó: Claire Simpson, szereplők: Kate Winslet (Hanna Schmitz), Ralph Fiennes (Michael), David Kross (Michael), Bruno Ganz (Rohl), Alexandra Maria Lara (Ilana), Karoline Herfurth (Michael), Hannah Herzsprung (Julia)

A film alapjául szolgáló 1995-ös könyv szerzője, *Bernhard Schlink* azóta már tananyag a német iskolákban, csak idő kérdése volt, hogy Hollywood rátegye szőrös mancsát a jogokra és igazi Oscar-esélyest forgasson belőle. Becsületükre legyen mondva, hogy *Kate Winslet* hozta is a kötelező díjat érdemlő alakítást, de ettől a film nem mentes az álomgyári nagy produkciók elmaradhatatlan szépelgéseitől. A második világháború utáni Németországban a tinédzser Michael Berg rosszul lesz az utcán, és a nála kétszer idősebb nő, Hanna segít neki hazajutni. Amint a fiú felgyógyul a skarlátból, meglátogatja, hogy megköszönje gondoskodását, és csakhamar titkos, szenvedélyes viszony alakul ki közöttük. Michael rájön, hogy Hanna szereti, ha felolvass neki, és miközben a fiú az *Odüsszeiából* és a *Huckleberry Finn*ből olvas, egyre mélyebbre merülnek a testi gyönyör világába is. Ám az egyre erősödő kötelék egyszercsak megszakad Hanna rejtélyes eltűnésével. Amikor nyolc évvel később a joghallgató Michael megfigyelőként részt vesz náci háborús bűnösök perének tárgyalásán, hirtelen megpillantja Hannát a vádlottak padján. Ahogy lehull a lepel a nő múltjáról, Michael olyan titokra döbben rá, mely mindkettejük életére hatással lesz.

November 25., 17 óra

A Sándor Iván-beszélgetéshez ajánljuk Antonioni *Nagyítás* című filmjét (1967, Cannes-ban Arany Pálma-díj)

Nagyítás (*Blowup*) – 1966, feliratos, angol–olasz–amerikai, 111 perc, 16 éven aluliak számára nem ajánlott, rendező: Michelangelo Antonioni, író: Michelangelo Antonioni, Julio Cortázar, forgatókönyvíró: Tonino Guerra, Michelangelo Antonioni, zeneszerző: Herbie Hancock, operatőr: Carlo Di Palma, producer: Carlo Ponti, vágó: Frank Clarke, szereplők: David Hemmings (Thomas), Vanessa Redgrave (Jane), Sarah Miles (Patricia), Veruschka von Lehndorff (Önmaga), John Castle (Bill), Julian Chagrin (Mime), Peter Bowles (Ron)

A hatvanas évek Londonjában virágzik a popkultúra, a szabadabb életmód. Az új nemzedék jellegzetes figurája Thomas, az önző, élveteg divatfotós. A fiatalember egyik nap szerelmespárt kap lencsevégre a parkban. A fotók előhívása és felnagyítása után, meglepetésére egy gyilkosság nyomaira bukkan. Ráadásul feltűnik a stúdiójában a fotókon szereplő lány, aki bármit megtenne, hogy megszerezze a képeket. Később Thomas visszatér a helyszínre, ám a képen látható hullának semmi nyoma. A fotós maga sem tudja, hogy a képzelete játszik vele, vagy a fénykép csalfa valóságának higgyen.

El Kazovszkij Szimpózium

November 3., kedd

17.00 El Kazovszkij kedves filmjei: *Caravaggio* (1986, rendezte: Derek Jarman)

November 4., szerda

17.00 El Kazovszkij kedves filmjei: *Querelle* (1982, rendezte: Rainer Werner Fassbinder)

23.00 Swan Lake (Hattyúk tava) – 1996, angol balettfilm, koreográfus: Matthew Bourne, rendező: Peter Mumford

November 5., csütörtök

11.00 *Cserjés Katalin* és *Erdélyi Ágnes* megnyitják a tanácskozást az SZTE BTK Modern Magyar Irodalomtörténet Tanszéke és a Grand Café nevében

Keserü Katalin (művészettörténész, Budapest, ELTE Művészettörténeti Tanszék) • *Akép mint stilizált párbaj*
Felolvasás El Kazovszkij költeményeiből orosz és magyar nyelven

11.40 *Nagy Csilla* (irodalomtörténész, Balassagyarmat, a Palócföld szerkesztője) • „*Térközfogyasztás*” *Narratív és mediális játékterek El Kazovszkij művészetében*

12.10 *Uhl Gabriella* (művészettörténész, Budapest–Tallin) • „*Én ezeket a képeket mindig megérintem.*” *El Kazovszkij, a szenvedélyes múzeumlátogató*

12.40–14.00 Ebédszünet

14.00 Részlet vetítése a Dzsán-panoptikumból

14.30 *Lajta Gábor* (festőművész, Budapest) • *Afesték érzékisége és tömörsége. El Kazovszkij képeiről festői szemmel*

15.00 *Katz Kata* (végzős filozófia- és irodalomelmélet szakos hallgató, Szeged, SZTE BTK) • *Akegyetlenség attrakciója El Kazovszkij műveiben*

15.30 *Varga Emőke* (irodalomtörténész, Szeged, a JGYTF docense) • *Szabadság és kényszer. Címek és festmények El Kazovszkij életművében*

16.00 Kávészünet

- 17.00 *Tóth Zoltán* (tudományos munkatárs, SZTE BTK Film és Irodalomelmélet Tanszékcsoport) • ***Kazovszkij mozija. Biopolitika és művészet***
- 17.30 *Szikora János* (színházi rendező, Budapest) • ***Vándorállat a libikókán – a Kazovszkij-színház (multimédiás előadás)***
- 19.30 *Swan Lake* (Hattyúk tava) – 1996, angol balettfilm, koreográfus: Matthew Bourne, rendező: Peter Mumford

November 6., péntek

- 10.00 Felolvasás El Kazovszkij költeményeiből orosz és magyar nyelven
Cserjés Katalin (irodalomtörténész, Szeged, SZTE BTK, Modern Magyar Irodalomtörténet Tanszék) • ***„...csak a végtelenben elérhető...” Széljegyzetek Kazovszkij Vajda-lapjaihoz***
- 10.30 *Babarczy Katica* (végzős magyar-angol szakos hallgató, Szeged, SZTE BTK) • ***El Kazovszkij Vajda-lapjai – „Supersűrítmény”***
- 11.00 *Rényi András* (művészettörténész, Budapest, az ELTE Művészettörténeti Intézet vezetője) • ***El Kazovszkij kegyetlen testszínháza***
- 11.30 *Csehy Zoltán* (irodalomtörténész, költő, Pozsony, Comenius Egyetem) • ***Vénuszok, Párkák – a mitológia mint kombinatorikus játéktér, illetve a felcserélhetőség kihívása El Kazovszkij műveiben***
- 12.00 Felolvasás El Kazovszkij költeményeiből orosz és magyar nyelven

El Kazovszkij oroszul írott költeményeit *Erdei Ilona* (SZTE BTK Szláv Tanszék) nyersfordításai alapján *Lanczkor Gábor* költő (PhD hallgató, SZTE BTK) fordította. A verseket elmondja orosz nyelven *Hanzsa Eugénia* orosz-ukrán szakon végzett hallgató, magyarul *Szélinger Anna* magyar szakos egyetemi hallgató és *Horváth Illés* színművész.

A szimpózium ideje alatt a Grand Café belső tereiben tárlatbejárás az *Uhl Gabriella–Rékasi János* által rendelkezésre bocsátott festmények között; végtelenített Kazovszkij-interjúk és a Dzsán-panoptikum projektorral kivetített részletei a kávézóban.

nka

Nemzeti Kulturális Alap

**SZTE BTK
MODERN
MAGYAR
IRODALOMTÖRTÉNET
TANSZÉKE**

**El Kazovszkij
Alapítvány**

Grand Cafe	19.00		21.00	
	17.00	19.00	21.00	
5 Cs	El Kazovszkij Szimpózium		19.30 <i>Swan Lake (Hattyúk tava)</i>	
6 P	(11 és 10 órától)		<i>Vénasszonyok nyara</i>	<i>Pokolba taszítva</i>
7 Sz	<i>Vénasszonyok nyara</i>		<i>Pokolba taszítva</i>	
8 V	Gianni Di Gregorio, 2008		Sam Raimi, 2009	
9 H	Szlovák filmhét		<i>Vénasszonyok nyara</i>	
10 K				
11 Sz			VitaMin Kemény István	
12 Cs	15.00 Juhász Gyula Filmklub	<i>Pódiumbeszélgetés szlovák filmes szakemberekkel</i>		
13 P	Van Más Kép			
14 Sz	Ifjúsági Film és Videoklip Fesztivál			
15 V	Szlovák filmhét			
16 H	<i>Egy kis gubanc</i>		<i>Vérvonal</i>	
17 K	Armando Iannucci, 2009		Baltasar Kormákur, 2006	
18 Sz	16.00 Juhász Gyula Filmklub	<i>A hazugság szabályai</i>	<i>District 9</i>	
20 P	<i>A hazugság szabályai</i>		<i>District 9</i>	
21 Sz	Robert Sedláček, 2006		Neill Blomkamp, 2009	
22 V	<i>District 9</i>		<i>A hazugság szabályai</i>	
23 H	<i>District 9</i>		<i>A hazugság szabályai</i>	
24 K	<i>District 9</i>		<i>A hazugság szabályai</i>	
25 Sz	<i>Nagyítás</i>	Sándor Iván	<i>A hazugság szabályai</i>	
26 Cs	16.00 Juhász Gyula Filmklub	<i>Vakság</i>	<i>A felolvasó</i>	
27 P	<i>Vakság</i>		<i>A felolvasó</i>	
28 Sz	Jazzmozdony		<i>A felolvasó</i>	
29 V	<i>Vakság</i>		Stephen Daldry, 2008	
30 H	<i>A felolvasó</i>		<i>Vakság</i>	
1 K	XXXIX. Vántus István Kortárs Zenei Napok 19.30 Az EAR Együttes koncertje			
2 Sz	VitaMin Kondor Vilmos		<i>Vakság</i>	

Részletes program a honlapon található: www.grandcafe.szeged.hu

nka
Nemzeti Kulturális Alap

mmka

MAGYAR
MOZGÓKÉP
KÖZALAPÍTVÁNY